

ISLAM I MUSLIMANI U NJEMAČKOJ

Njemačka se susrela s islamom vrlo rano. Za vrijeme vlasti osnivača hilafeta u Kordobi Abdurrahmana Trećeg En-Nasira izaslanici njemačkih kraljeva dolazili su Španjolsku po različitim zadacima. Bilo je to polovicom 10. Stoljeća. Njemačka je u križarskim ratovima aktivno učestvovala i bila jedna od najaktivnijih u njima. Njemačko-rimski kraljevi su imali vrlo dobre odnose s muslimanskim vladarima, pa je čak fatimijski sultan El-Kamil predao Fridriku Drugom Jeruzalem na upravu, što je tada bilo nezamislivo. Već 1590. godine njemački znanstvenik i istraživač Jakob Kristman osnovao je na sveučilištu Hajdelberg katedru za orijentalistiku što je omogućilo da se u ovoj zemlji razvije snažna orijentalistika.

Njemačka se u Prvom svjetskom ratu stavila na stranu Turske i pomogla ovoj zemlji da pobijedi udruženu alijansu u bici na Galipolju. Tijekom Drugog svjetskog rata desetine tisuća muslimana služili su u jedinicama Vermahta, a postojale su i posebne vojne postrojbe sastavljene većinom od muslimana.

Prema najnovijim istraživanjima u 2009. godini u Njemačkoj živi i radi između 3,8 i 4,3 milijuna muslimana, čime čine 5% od ukupnog broja stanovnika ove zemlje. Prema tim istraživanjima 45% od ukupnog broja muslimana imaju njemačko državljanstvo, ili oko 1,9 milijuna, dok njih 55% imaju državljanstvo država iz kojih su došli. Od ukupnog broja muslimana njih 98% žive u Zapadnoj Njemačkoj, a svega 2% u bivšoj Istočnoj Njemačkoj. Oko dvije trećine muslimana u Njemačkoj žive u predjelima sjeverno od Rajne. Od ukupnog broja muslimana u Njemačkoj njih 86% su religiozni dok je njih 13,6% slabi ili nikakvi vjernici, a 0,4% su nevjernici.

S druge strane vladine institucije su 2007. godine istražile muslimansku populaciju u Njemačkoj i ustvrdile da u ovoj zemlji živi i radi 3,4 milijuna muslimana ili 4,1% od 82 milijuna stanovnika. I prema tim istraživanjima islam je po broju pristalica druga religija u Njemačkoj, odmah poslije kršćanstva, u kojoj većinu čine katolici i Evangelici. Više od polovice muslimana su turskoga etničkog porijekla ili 1,8 milijuna. Odmah poslije njih su muslimani s prostora bivše Jugoslavije 160.000, Marokanci 70.000, Iranaca 60.000 i Afgana 55.000. Za njemačke muslimane treba istaći da su 90% nearapskog porijekla, što je rijetkost u odnosu na druge europske zemlje. U glavnom njemačkom gradu Berlinu živi i radi 220.000 muslimana. Od ukupnog broja muslimana u Njemačkoj pretpostavlja se da njih oko 40.000 su etnički Nijemci, to jest preobraćenici na islam. Interes Nijemaca za islam je velik. Tako na primjer prošle 2008. godine na islam je prešlo oko 4000 Nijemaca i Nijemica. Od ukupnog broja Nijemaca-muslimana velika većina su žene koje su se udale za muslimane. Oko 2,5 milijuna muslimana su Sunnije, 500.000 su Alevije i to većinom iz Turske, 200.000 su Ši'a porijeklom iz Libanona, dok nekoliko desetina su Sufije i Ismailije.

U Njemačkoj postoji 147 mesdžida s minaretom i oko 2500 mesdžida bez minareta adaptiranih uglavnom iz tvorničkih hala i skladišta.

U Njemačkoj nema vjeronauka u državnim školama. Muslimani su prinuđeni u mesdžidskim prostorijama organizirati vjeronauk, koji su uglavnom neadekvatni i neprimjereni za tako važnu aktivnost. Vjeronauk i islamsko obrazovanje predstavlja jedan od najvećih problema njemačkih muslimana. Situacija nije puno bolja ni kod muslimana bosanskoga porijekla. Pretpostavlja se da nekoliko desetina islamskih centara raspolaže sa primjerenim prostorima za vjeronauk i islamsko obrazovanje. Vjeronauk se održava samo vikendima. Muslimanske zajednice prinuđene su imamske, hatibske i muallimske kadrove dovesti iz zemalja porijekla. Vrlo mali broj imama u Njemačkoj govori njemački jezik i poznaje njeno društvo i kulturu.

U njemačkoj postoji oko 400 različitih islamskih institucija i organizacija, ali vrlo je malo njih uvezano u krovne islamske institucije i organizacije. Islam u ovoj zemlji uglavnom se organizira na nacionalnoj i etničkoj razini. To uglavnom usporava zakonsko priznanje naše vjere u ovoj zemlji.

Njemački muslimani imaju niz teškoća i izazova koje trebaju riješiti da bi organizaciju svoje vjere uspostavili na europskoj razini. Prije svega njemačke vlasti i institucije onemogućavaju muslimanima organizaciju svoje vjere. Brojne su teškoće i prepreke s kojima se susreću, a najveća je ona što su njemačke vlasti pooštrile kontrolu nad muslimanima i njihovim institucijama, pa tako i u Islamskoj zajednici. Nije rijetkost da su njemačke špijunske službe infiltrirane u muslimanske institucije. Intenzitet praćenja aktivnosti u vjerskim prostorima pojačana je nakon 2001. godine jer se smatra da su glavni teroristi u napadu na Njujork i Vašington došli iz njemačkog grada Hamburga. I mnoštvo različitih islamskih ustanova i organizacija predstavlja veliki problem. Ne postoji krovna islamska organizacija, kao ni vjerska i duhovna hijerarhija. Islamska ulema je pod snažnim utjecajem laičkih odbora koji praktički vladaju tim zajednicama, u kojima su mahom laici, bez značajnog islamskog obrazovanja. Nužnost je objediniti islamske odgojne i obrazovne programe kako bi odgojili muslimanke i muslimane novog doba. Ni odnos prema drugim religijama i muslimanskim mezhebima nisu ništa manji problem.

Neki istraživači islama i muslimana spominju i neprilike koje mu nanose sekta Behaija koja je vrlo jaka u Njemačkoj, ali i Ahmedije. Poznato je da su ove dvije sekte nepriznate i od Sunnija i od Ši'a i zbog toga se smatraju neislamskima.

Postoje i drugi izazovi i problemi koje njemački muslimani moraju rješavati ako žele predstavljati svoju vjeru u najmnogoljudnijoj europskoj zemlji.